

Yapısal Bilgi Süreçleri, Yapısal Sermaye ve Örgütsel Çeviklik Arasındaki Etkileşim

Mehmet SAĞIR

orcid.org/0000-0002-7081-5462

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Turizm Fakültesi
Asst. Prof., Selcuk University, Faculty of Tourism
msagir@selcuk.edu.tr

Ekrem ORAÇ

orcid.org/0000-0003-3535-1225

Turizm Uzmanı, Selçuk Üniversitesi
Tourism Professional, Selcuk University
eorac@selcuk.edu.tr

Öz

Yapısal bilgi süreçleri, özellikle son yıllarda bilgi yönetimi konusunda öneminin artması ile sermaye odaklı üretimden tamamen bilgi odaklı üretime geçilmesinde etkili olmuştur. Dolayısıyla rekabet avantajı kazanmada, bilgi sermayesi bileşenlerinden olan yapısal sermaye ve buna bağlı olarak örgütsel çeviklik ile yapısal bilgi süreçlerinin kendi aralarındaki etkileşimin araştırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Çalışmada, yapısal bilgi süreçlerinin hem yapısal sermaye hem de örgütsel çeviklik ile olan ilişkisi yanı sıra yapısal sermaye ile örgütsel çeviklik arasındaki ilişki araştırılmıştır. Aynı zaman da yapısal bilgi süreçlerinin hem yapısal sermaye hem de örgütsel çeviklik üzerindeki etkisi ile yapısal sermayenin örgütsel çeviklik

üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Araştırmada; korelasyon analizi sonucunda yapısal bilgi süreçleri ile yapısal sermaye ve örgütsel çeviklik arasında pozitif ve anlamlı ilişki, aynı şekilde yapısal sermaye ile örgütsel çeviklik arasında da pozitif ve anlamlı ilişki sonucu elde edilirken, regresyon analizi neticesinde, yapısal bilgi süreçlerinin hem yapısal sermaye hem de örgütsel çeviklik üzerinde pozitif ve anlamlı etkisi olduğu, yapısal sermayenin de örgütsel çeviklik üzerinde pozitif ve anlamlı etkisinin olduğu sonuçları elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgi, Bilgi Yönetimi, Örgütsel Çeviklik, Yapısal Bilgi Süreçleri, Yapısal Sermaye.

Interaction Between Structural Information Processes, Structural Capital and Organizational Agency

Abstract

Structured knowledge processes have been effective in transitioning from capital-oriented production to fully information-oriented production, especially with the increasing importance of information management in recent years. Therefore, in order to gain competitive advantage, it has become necessary to investigate the interaction between structural capital, which is one of the components of information capital, and organizational agility and structural knowledge processes.

In the study, the relationship between structural knowledge processes and both structural capital and organizational agility, as well as the relationship between structural capital and organizational agility were investigated. At the same time, the impact of structural

knowledge processes on both structural capital and organizational agility and the impact of structural capital on organizational agility were investigated. In the study; as a result of the correlation analysis, a positive and significant relationship was obtained between structural knowledge processes and structural capital and organizational agility, as well as a positive and significant relationship between structural capital and organizational agility. In the regression analysis, it was determined that structural knowledge processes had a positive and significant effect on both structural capital and organizational agility, and structural capital had a positive and significant effect on organizational agility.

Keywords: Knowledge, Knowledge Management, Organizational Agility, Structural Capital, Structured Knowledge Processes

Giriş

Yaşadığımız yüzyıl içerisinde artan rekabet koşullarına karşılık örgütlerin üretim için ihtiyaç duyduğu en önemli kaynak bilgidir. Örgütler bilgiyi yönetebildiği zaman rekabet avantaj elde etmektedirler ve bu sürecin de yaşanan rekabet ortamında örgütü ön plana çıkarabilmek için oldukça etkili olduğu görülmektedir (Atılğan, 2009, s. 203). Bununla birlikte örgütler, bu bilgilerle hedeflediği portföylerin taleplerine çevik bir şekilde cevap verebilmek, portföyler açısından tercih edilebilir olabilmek için sürekli bir yarış halindedir (Öğüt, 2012, s. 57).

Yaşanan bu rekabette örgütün yapması gereken en temel faaliyetlerden biri, bilginin örgüt tarafından üretilip oluşturulmasının

ardından, paylaşımının gerçekleştirilmesi, sonrasında ise paylaşılan bilginin örgüte değer katmasını sağlamaktır. Bilginin örgüte ait olması ve bir bütün olarak uygulanması ile yapısal sermaye oluşturulabilmektedir. Bu açıdan ele alındığında, örgütlerin sadece bir bölümüne değil, bütün işleyişine etki etmesi, bütünü sağlayacak bilgi yönetimine, öğrenmeyi bilen organizasyon olmaya dair projeler hazırlamasına sebep olacaktır (Göksel ve Baytekin, 2008, s. 87). Temelini insan sermayesinden alan yapısal sermaye; işletmenin verimliliğine ve karlılığına katkı sağlamak için birtakım patent, ticari sırlar, örgüt kültürü, örgütsel çeviklik ve yapısal bilgileri bilgi teknolojisi sistemleri alt yapısında bulunduran bir kültürel yapıyı ifade eder (Yılmaz, Şahin ve Güler, 2005, s. 96).

Bu çalışmada, örgütlerin sahip oldukları veya ürettikleri bilgiyi kendi yapısına göre entegre etmesiyle ortaya çıkan sonuçların örgütsel çevikliğe ve yapısal sermayeye olan etkileri araştırılmaktadır. Araştırmada literatür olarak bilgi yönetimi, bilgi yönetimindeki temel aşamalar, yapısal sermaye ve örgütsel çeviklik hakkında bilgilere yer verilmiştir. Metodoloji kısmında da araştırmanın amacı, katkıları, evreni, örnekleme ele alındıktan sonra model ve hipotezlere göre analizler yapılmıştır. Bulgular kısmında ise ortaya çıkan verilerin istatistikî sonuçları yorumlanmıştır.

1. Bilgi Yönetimi

Literatürde bilgi yönetimi hakkında benzer birçok tanım yer alsa da bazı tanımlarda birtakım temel farklılıklar görülmektedir. Bu anlam çeşitliliği, farklı yorumlarla geniş ve kavramsal tanımlamalara yol açmıştır. Bu terim, tercih edilen duruma göre dönüşümlü olarak da kullanılmaktadır (Detlor, 2010, s. 103). Bilgi yönetimi; örgütlerin

kurumsal ve toplumsal fayda sağlayabilmesi için gerekli olan bilgiyi elde edebilmesi, iletebilmesi ve kullanabilmesiyle mümkündür (Bailey ve Clarke, 2000, s. 236). Barutçugil (2002) bilgi yönetimini “herhangi bir işletmede bilginin kavramsallaştırılması, yaratılması, elde edilmesi, gözden geçirilmesi, kullanımı ve paylaşımı ile ilgili tüm süreçlerin planlanması ve uygulanmasıdır” şeklinde tanımlamıştır.

İş performanslarını ve kapasitelerini geliştirmek için stratejik hedefler koyan örgütler, değerli bilgileri için mevcut ya da elde edilecek bilgilerin nasıl yönetileceği konusunda çalışma yapmaktadırlar. Örgütlerin bilgi yönetimi faaliyetlerinde başarı sağlamları hem yönetim uygulamalarında hem de örgütsel, insan ve süreçlerle ilgili değişim ve gelişmeleri ön plana çıkarmaktadır. Bu değişimler bilgi paylaşımı, iletişim ve ekip çalışması gibi örgütsel faaliyetler noktasında imkanlar sunarak teknik alt yapıyı oluşturmaktadır (Altındış, 2010, s. 330).

Araştırmacıların yapmış olduğu tanımlara göre bilgi yönetimi sürecini incelediğimizde bilgi yönetimi genel olarak; bilginin elde edilmesi (potansiyel bilgi edinimi), bilginin saklanması (gerçekleştirilmiş bilgi edinimi), bilginin yorumlanması (bilgi dönüşümü) ve bilginin uygulanması (bilgi uygulaması) aşamalarından oluşmaktadır (Bhatt, 2001; Alavi ve Leidner, 2001; Sharma, Wickramasinghe ve Gupta, 2005).

Potansiyel Bilgi Edinimi: Bilginin elde edilmesi sürecinde, var olan bilgilerin toplanmasının yanında yenilikler de ortaya çıkabilmektedir. Bu yenilikler, var olan bilgi değerlendirilirken ortaya yeni bir bilginin çıkmasıdır (Gold, Malhotra ve Segars 2001, s. 197). İnovasyon döneminde bilginin elde edilmesi hayati bir öneme sahiptir.

Elde edilebilecek etkili bir bilgi edinimi, örgütün rekabet etme yeteneğine ve iş performansına katkı yapmaktadır (Du, Ai ve Ren, 2007, s. 38).

Gerçekleştirilmiş Bilgi Edinimi: Örgüt kimliği gözetilerek hazırlanmış gerçek bir bilginin örgüt içerisinde en etkili şekilde kullanabilmesi için bilginin herkese açık ve ulaşılabilecek bir biçimde saklanması mümkün olabilmektedir. Bu süreç de örgütlerin periyodik bir plan dâhilinde güncelleyerek sakladığı bilgilere istediği anda erişme imkânı sağlamaktadır (Avcı ve Avcı, 2004). Erişime açılan gerçekleştirilmiş bilgilerin düzenli bir şekilde sınıflandırılması, yetkilendirilmesi ve ihtiyaç olmayan bilgilerin çıkarılması gerekmektedir. Bu düzeni sağlayamayan ve bilgilerini saklayamayan örgütlerin, diğer örgütler tarafından kullanmasına sebep olacağından hiçbir avantaj sağlamayacağı gibi aksine zarara da sebep olabilmektedir (Özdemirci ve Aydın, 2008, s. 76; Çakar, Yıldız ve Dur, 2010, s. 77).

Bilginin Dönüşümü: Örgütler, elde ettikleri bilginin gelişmemiş olmasından dolayı hemen uygulamaya geçmemelidir. Çünkü uygulamaya hazır olmayan bilgiler, işletmelerde olumsuz durumlara sebep olabilir. Olumsuz bir durumla karşılaşılması için örgüt, örgüt kimliğine fayda sağlayan bilgilerin tespitini yapmalıdır. Örgüt; belirlediği bu bilgiyi kendi örgüt kimliği, kültürü ve bulunduğu sektörün gerekliliklerini dikkate alarak güncellemeli, bu hazırlıklar tamamlandıktan sonra uygulamaya geçmelidir (Gülseçen, 2014, s. 66, Çakar vd., 2010, s. 76).

Bilgi Uygulaması: Örgüt, bilgiyi belirli bir aşamaya getirdikten sonra hedef ve amaçlarına ulaşmak için uygulamaya geçmektedir.

Başka bir ifadeyle, güncel bilgi; ortaya yeni ürünün çıkmasına veya mevcut olan bir ürünün özelliklerinin geliştirilmesine imkân sağlamaktadır. Böylelikle, yeni bilgilerin örgütsel süreci ya da prosedürü bu bilgiye göre uygulanmalıdır (Atak, 2011, s. 169). Bu sürecin gerçekleşebilmesi için de örgüte ait olan bilgi uygulamalarını güncellemek, örgüt içerisinde bilgi transferine önem vermek ve pazar ortamı sağlayabilmek için uygun şartların oluşturulması gerekmektedir (Çapar, 2005, s. 52).

2. Yapısal Sermaye

Örgütlerin bilgiyi yöneterek pazardan alacağı payı devamlı ve kalıcı hale getirebilmek için uygulanabilir faaliyetlerin planlamasını yapar. Bu durum da örgütün yapısal sermayesini ve rekabet gücünü arttırır (Gülseçen, 2014, s. 65). Bir örgütün temeli olan yapısal sermaye, örgütün rekabet avantajı elde etmesini sağlayan en önemli unsurlardan biridir. Yapısal sermaye, çalışanların işten evine döndüğü zaman arkalarında yani işletmede bıraktıklarının tamamı olarak tanımlanmaktadır (Eren ve Akpınar, 2004, s. 10). Diğer bir tanımda yapısal sermaye, örgütün işleyişini gerçekleştirmesi için bilgi, bilişim ve iletişim teknolojileri (bilgi sistemleri, yazılım sistemleri, prosesler vb.) ile örgüt imajı ve kültürünün oluşturduğu bütünsel bileşimlerden oluşmaktadır (Toraman, Abdioğlu ve İşgüden, 2009, s. 100).

Yapısal sermaye, örgüt içerisinde personel ve müşteri sermayesinin aksine daha uzun süre varlığını koruyabilmektedir. Dolayısıyla, yapısal sermaye yönetimi için gerekli sistemleri ve süreçleri de dikkate alınmalıdır (Yılmaz, 2006, s. 514). Yapısal sermayeyi oluşturan bileşenler, örgüt kültürü, bilgi teknolojisi sistemleri, örgütsel ilişki ağları (network) sistemi, yönetim felsefesi, yönetim süreçleri,

finansal ilişkiler vb. unsurlardan oluşmaktadır (Eren vd., 2004). Bu teknolojik ve teknik alt yapıları ile güçlü bir yapısal sermayeye sahip olan örgütler, çalışanların verimliliğini artırır, yeni stratejiler geliştirir ve örgüt kültürünün oluşmasını sağlar. Yapılan bu çalışmalar bazen başarısızlıklarla da sonuçlanabilir.

3. Örgütsel Çeviklik

Endüstriyel toplumlarda örgütlerin büyüklüğü bünyelerinde var olan personelin kapasitesine göre değerlendirilirken, içinde bulunduğumuz yüzyılda artık örgütün bilgisi ile değerlendirilmektedir. Buna bağlı olarak, örgütler artık büyük olmak yerine çevik olmaya daha çok önem verip, örgütün amaç ve hedeflerine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu katkı da yalnızca örgütün çevik olmasıyla ve bilgiyi iyi yönetebilmesiyle mümkün olabilir (Karahan ve Yılmaz, 2010, s. 148).

Küreselleşmenin etkileri ile meydana gelen değişimler pek çok alanda gözle görülür düzeye ulaşmış ve bazı kavramların değişmesine neden olurken “örgütsel çeviklik” gibi yeni kavramları da beraberinde getirmiştir (Kasap ve Peker, 2009, s. 58). Değişen koşullara uyum sağlayarak müşteri ve tüketicilerin değişen talep ve beklentilerine hızlı cevap verebilme ve bu şekilde rekabet avantajı sağlamaya katkısı olacak yetenek olarak da ifade edilen örgütsel çeviklik, öngörülemeyen değişim ve gelişimlere yerinde ve hızlı cevap verebilme yeteneğidir (Akkaya ve Tabak, 2018, s. 186; Baki, 2003, s. 298). Örgütsel çeviklik “müşteri çevikliği”, “operasyonel çeviklik” ve “ortak/partner çevikliği” olmak üzere üç boyuttan oluşmaktadır.

Müşteri Çevikliği: Yoğun rekabet ortamında çevik işletmeler, rakiplerine oranla daha avantajlıdırlar. Çeviklik yeteneğine sahip

İşletmeler rekabet avantajını müşteri ve tüketicilerine daha iyi imkânlar ve bu imkânları daha hızlı sunmalarına borçludurlar. Diğer bir ifade ile çalışanlar ile müşteriler arasında etkili bir iletişimin kurulması ve müşteri odaklı hizmet anlayışı rekabet avantajı elde etmede kritik bir rol oynamaktadır. Bu durum rakiplere kıyasla daha fazla müşteri memnuniyeti sağlama ve olumlu imaj oluşturacağı noktasında müşteri çevikliği önem kazanmaktadır (Kim, Moon, Han & Tikoo, 2004, s. 267). İşletmeler bu durumu fırsata çevirebilmek için müşteri çevikliğini dikkate almalıdır ve müşterilerin taleplerine, gereksinimlerine göre hızlı ve esnek bir biçimde değişim sağlayabilecek durumda olmalıdır (Barve, 2010, s. 326).

Operasyonel Çeviklik: Operasyonel çeviklik, örgütlerin bünyesinde ya da dış etkenler tarafından yaşanabilecek değişiklik ve belirsizliklere karşı modern bir alt yapı ile hızlı yanıtlar arayıp, doğru eylemler planlayarak maliyet verimliliğini artırmasıdır (Akthar, Khan, Tarba ve Jayawickrama, 2018, s. 308). Örgütün rekabet ettiği ortam, içinde bulunduğu sahadaki yaşanan belirsiz durumlar ve örgütün yapısal niteliklerinin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan fonksiyonlar, örgütün gerekli olan operasyonel çeviklik seviyesini belirtmektedir. İşletmeler bu seviyeyi periyodik olarak kontrol etmek zorundadır. İşletme için gerekli operasyonel çeviklik seviyesi tespit edildikten sonra var olan çeviklik seviyesi ölçülerek işletmenin anlık operasyonel çevikliğinin ne kadar olduğu ortaya çıkartılmalıdır. İşletme için gerekli olan operasyonel çeviklik ile mevcut çeviklik arasındaki fark, uzun vadede yapılabilecek olan stratejik planlamalar için alınacak kararlarda esas oluşturacağı için dikkatli analiz edilmelidir. (Kasap vd., 2009, s. 69).

Ortak/Partner Çevikliği: Dıştan gelen etkileri tanıyabilen, bunlar ile başa çıkabilen ve bunlara karşı tepki gösterebilen örgütler, bilgiye erişim, belirsizlikle başa çıkabilme yeteneği, yenilikçi olma, risk alma, takım duygusu, esnek ama sağlam sistemler, ihtilafları halletme yeteneği gibi belirli özellikler taşımaktadır (Bowyer vd., 2000, s. 34). Bu özellikleri taşıyan örgütler, pazar fırsatlarını algılamaya daha yatkındır. Her örgütün farklı algılama kabiliyeti olacağından, elde edilen fırsatlara en iyi nasıl tepki verileceği konusunda bir araya gelip fikir birliği oluşturmaktadırlar. Ortaya çıkan fikir ölçeklendirilerek uygulanması ile örgütler, kolaylık, hız ve el becerisi vb. teknolojik altyapı esnekliği ve yanıt yeteneği kazanmaktadır. Yaşanan bu süreç ortak/partner çevikliği olarak tanımlanmaktadır (Tallon ve Pinsonneault, 2011, s. 479).

4. Metodoloji

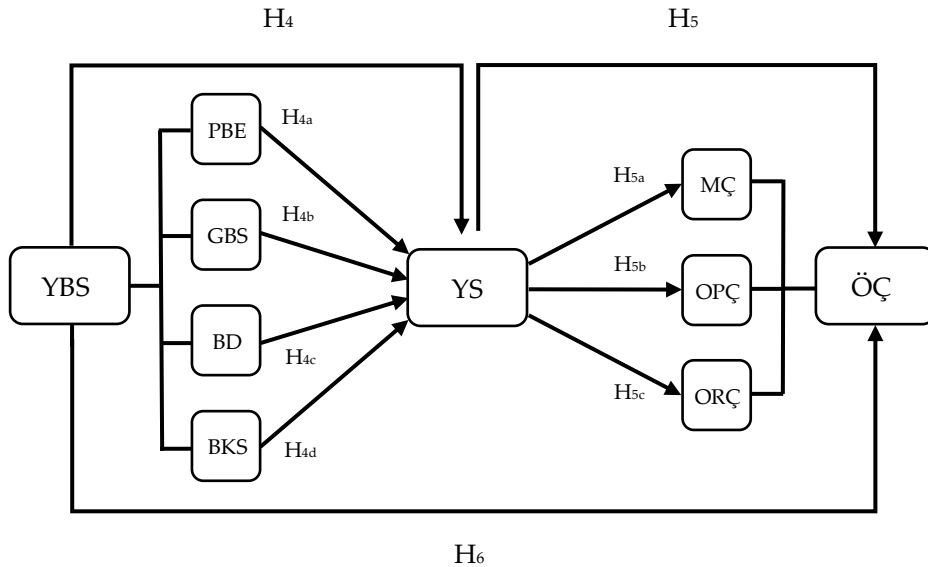
4.1. Araştırmanın Amacı, Katkıları ve Önemi (Hipotezleri)

21. yüzyılın bilgi çağı olmasından dolayı örgütlerin yapılandırarak elde ettiği bilgi yönetim süreci hem yapısal sermayenin gelişmesinde hem de örgütsel çeviklik yeteneğinin kazanılmasında oldukça önemlidir. Örgütlerin varlıklarını koruma ve büyüme hedefleri için bilgiyi çok iyi yönetmesi gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında çalışma, yapısal sermaye ve örgütsel çevikliğin yapısal bilgi süreçleri ile ilgili ilişkisini ve yapısal bilgi süreçlerinin hem yapısal sermaye hem de örgütsel çeviklik üzerindeki etkisini aynı zamanda yapısal sermayenin örgütsel çeviklik üzerindeki etkisini araştırmayı amaçlamaktadır.

Literatürde üç değişkeni ele alarak yapılmış bir çalışmanın olması çalışmayı özgün kılmaktadır. Dolayısıyla çalışmadan elde edilecek sonuçlarla rekabet avantajı elde etme noktasında örgüt yöneticilerine, akademik camiaya ve gelecek çalışmalara katkı yapacaktır.

Konuya dair literatürdeki çalışmalardan yola çıkarak araştırmanın model ve hipotezleri oluşturulmuştur. Du vd. (2007) ile Alavi vd. (2001)'in, yapısal bilgi süreçlerinin yapısal sermaye ile aralarında bir etkinin olduğuna dair yaptıkları çalışmalarda bulgulardan yola çıkarak H₁, H₄ ve H₄ 'ün alt hipotezleri, Ustasüleyman (2008), yapısal sermayenin örgütsel çeviklik ile aralarında olumlu ve anlamlı bir etkinin olduğuyula ilgili yaptıkları çalışmalarda aralarında bir etki olduğu bulguları değerlendirilerek H₂, H₅ ve H₅ 'in alt hipotezleri, Gold vd. (2001) ve Çakar vd. (2010)'un, yapısal bilgi süreçlerinin örgütsel çeviklik ile aralarında bir etkinin olduğuna dair yaptıkları çalışmalarda bulgulardan yola çıkarak H₃, ve H₆ hipotezleri oluşturulmuş ve çalışmanın etki modeli çıkartılmıştır.

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

H₁: Yapısal bilgi süreçleri (YBS) ve yapısal sermaye (YS) arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

H₂: Yapısal sermaye (YS) ve örgütsel çeviklik (ÖÇ) arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

H₃: Yapısal bilgi süreçleri (YBS), örgütsel çeviklik (ÖÇ) arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki vardır.

H₄: Yapısal bilgi süreçlerinin (YBS), yapısal sermaye (YS) arasında pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H_{4a}: Potansiyel bilgi edinimi (PBE), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H_{4b}: Gerçekleştirilmiş bilgi edinimi (GBS), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H_{4c}: Bilginin dönüşümü (BD), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H_{4d}: Bilgi kullanım süreci (BKS), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H₅: Yapısal sermaye (YS), örgütsel çeviklik (ÖÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H_{5a}: Yapısal sermaye (YS), müşteri çevikliği (MÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H_{5b}: Yapısal sermaye (YS), operasyonel çeviklik (OPÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H_{5c}: Yapısal sermaye (YS), ortak/partner çevikliği (ORÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

H₆: Yapısal bilgi süreçleri (YBS), örgütsel çeviklik (ÖÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkiye sahiptir.

4.2. Veri Toplama Aracı ve Ölçekler

Araştırmanın amaçları ile veri toplama işlemleri anket yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın anketi demografik bilgilerin de yer aldığı 7 ayrı ölçekten ve 4 bölümden oluşmaktadır. Anket, Chen (2012)'in yaptığı araştırmadan yapısal bilgi süreçleri ve yapısal sermaye ölçekleri, Navarro vd. (2016)'nin yaptığı araştırmadan da örgütsel çeviklik ölçeği alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan anketin ölçekler ve genel güvenilirlik analizleri ile ilgili aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Birinci bölümde yer alan yapısal bilgi süreçleri dört alt başlıkta incelenmektedir. Bu alt başlıkları, 31 ifade ile potansiyel bilgi edinimi, gerçekleştirilmiş bilgi edinimi, bilginin dönüşümü ve bilgi uygulaması oluşturmaktadır. İkinci bölümde 12 ifade yapısal sermaye yer almaktadır. Üçüncü bölümde yer alan örgütsel çeviklik üç alt başlıktan oluşmaktadır. Bu alt başlıkları da 8 ifade ile müşteri çevikliği, operasyonel çeviklik ve ortak/partner çevikliği oluşturmaktadır.

Dördüncü ve son olarak, 3 ifadeden oluşan demografik bilgiler bölümü yer almaktadır. Anketler yüz yüze ve kurum temsilcileri aracılığıyla çalışanlara uygulanmıştır.

Tablo 1. Güvenilirlik analizleri

Ölçekler	Cronbach's Alpha	İfade Sayısı
Yapısal Bilgi Süreçleri	,947	31
Yapısal Sermaye	,880	12
Örgütsel Çeviklik	,886	8

Ölçeklerde 5'li Likert tipi ile (1= Kesinlikle Katılmıyorum; 2= Katılmıyorum; 3= Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum; 4= Katılıyorum -

5= Kesinlikle Katılıyorum) ifadeleri kullanılmıştır. Verilerin analizleri, SPSS 15 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır.

4.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Çalışma sağlık kurumlarında çalışan tıp hekimi, sağlık personeli ve idari personellere yapılmak üzere planlanmıştır. Konya ilinde bir Kamu Hastanesi çalışanları araştırma kapsamına alınmış, veri toplamak amacı ile 250 anket gönderilmiştir. Toplam 236 anket dönmüş ve geri dönüş yapan anketlerin içerisinde de 208 adedi bilimsel açıdan kullanılabilir nitelikte olduğundan çalışmanın analizine dâhil edilmiştir.

4.4. Araştırma Bulguları

Anketin demografik özellikleri ele alındığında değerlendirmeye alınan 208 çalışanın, %52'si erkeklerden, %48'i ise bayanlardan oluşmaktadır. Bunların, %15,4'ü tıp hekimi, %57,7'si sağlık personeli ve %26,9'u ise idari personelden oluşmaktadır. Çalışmamızda yer alan kişilerin, %44,2'si 20-29 yaş aralığında, %32,7'si 30-39 yaş aralığında ve %23,1'i 40-49 yaş aralığındadır.

Tablo 2. Korelasyon Analizleri

Ölçekler	Analiz	Yapısal Bilgi Süreçleri (YBS)	Yapısal Sermaye (YS)	Örgütsel Çeviklik (ÖÇ)
Yapısal Bilgi Süreçleri (YBS)	Pearson Korelasyon Katsayısı	1		
	P			
	N	208		
Yapısal Sermaye (YS)	Pearson Korelasyon Katsayısı	,807**	1	
	P	,000		

	N	208	208	
Örgütsel Çeviklik (ÖÇ)	Pearson Korelasyon Katsayısı	,665**	,740**	1
	P	,000	,000	
	N	208	208	208
** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)				

Yapısal bilgi süreçleri (YBS) değişkeni, yapısal sermaye (YS) ve örgütsel çeviklik (ÖÇ) arasında yapılan korelasyon analizi sonucunda çıkan değerlerin pozitif ve anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görülmektedir. Tablo 2’de görüldüğü üzere, yapısal bilgi süreçleri (YBS) değişkeni ile yapısal sermaye değişkenleri arasında çok yüksek pozitif ve anlamlı bir ilişki ortaya çıkmaktadır ($r>0,8$). Korelasyon testi sonucuna göre çalışmanın “Yapısal bilgi süreçleri (YBS), yapısal sermaye (YS) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiye sahiptir. (H1)”, “Yapısal bilgi süreçleri (YBS), örgütsel çeviklik (ÖÇ) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiye sahiptir. (H2)”, “Örgütsel çeviklik (ÖÇ), Yapısal sermaye (YS) arasında pozitif ve anlamlı ilişkiye sahiptir. (H3)” hipotezleri desteklenmektedir.

Tablo 3. Regresyon Analiz Tablosu

Model 4	R ²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık (P)
Yapısal Bilgi Süreçleri	,651	383,614	,807	19,586	,000
Bağımlı Değişken: Yapısal Sermaye					
Model 4a	R ²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık (P)
Potansiyel Bilginin Edinimi	,081	18,040	,284	4,247	,000
Bağımlı Değişken: Yapısal Sermaye					
Model 4b	R ²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık (P)

Yapısal Bilgi Süreçleri, Yapısal Sermaye ve Örgütsel Çeviklik Arasındaki Etkileşim

Gerçekleştirilmiş Bilgi Edinimi	,350	110,921	,592	10,532	,000
Bağımlı Değişken: Yapısal Sermaye					
Model 4c	R²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık (P)
Bilginin Dönüşümü	,546	247,523	,739	15,733	,000
Bağımlı Değişken: Yapısal Sermaye					
Model 4d	R²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık (P)
Bilgi Uygulaması	,629	348,697	,793	18,673	,000
Bağımlı Değişken: Yapısal Sermaye					
Model 5	R²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık
Yapısal Sermaye	,548	249,854	,740	15,807	,000
Bağımlı Değişken: Örgütsel Çeviklik					
Model 5a	R²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık
Yapısal Sermaye	,420	148,997	,648	12,206	,000
Bağımlı Değişken: Müşteri Çevikliği					
Model 5b	R²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık
Yapısal Sermaye	,434	157,766	,659	12,560	,000
Bağımlı Değişken: Operasyonel Çeviklik					
Model 5c	R²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık
Yapısal Sermaye	,457	173,499	,676	13,172	,000
Bağımlı Değişken: Ortak/Partner Çevikliği					
Model 6	R²	F	Std. Edilmiş Beta	t	Anlamlılık
Yapısal Bilgi Süreçleri	,442	163,220	,665	12,776	,000
Bağımlı Değişken: Örgütsel Çeviklik					

*: p<0,05

Model 4 kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda yapısal bilgi süreçleri (YBS) ve yapısal sermaye (YS) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri=0,000<0,05) görülmektedir. Bu etki pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Yapısal bilgi süreci, yapısal sermayeyi %65,1 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,651$). Model 4 testi sonucuna göre çalışmanın “Yapısal bilgi süreçleri (YBS), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H4)” desteklenmektedir.

Model 4a kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda potansiyel bilgi edinimi (PBE) ve yapısal sermaye (YS) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri=0,000<0,05) görülmektedir. Bu etki pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Potansiyel bilgi edinimi, yapısal sermayeyi %8,1 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,081$). Model 4a testi sonucuna göre çalışmanın “Potansiyel bilgi edinimi (PBE), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H4a)” desteklenmektedir.

Model 4b kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda gerçekleştirilmiş bilgi edinimi (GBE) ve yapısal sermaye (YS) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri=0,000<0,05) görülmektedir. Bu etki pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Gerçekleştirilmiş bilgi edinimi, yapısal sermayeyi %35 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,350$). Model 4b testi sonucuna göre çalışmanın “Gerçekleştirilmiş bilgi edinimi (GBE), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H4b)” desteklenmektedir.

Model 4c kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda bilginin dönüşümü (BD) ve yapısal sermaye (YS) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri=0,000<0,05) görülmektedir. Bu etki pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Bilginin dönüşümü, yapısal

sermayeyi %54,6 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,546$). Model 4c testi sonucuna göre çalışmanın “Bilginin dönüşümü (BD), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H4c)” desteklenmektedir.

Model 4d kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda bilgi uygulaması (BU) ve yapısal sermaye (YS) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri= $0,000<0,05$) görülmektedir. Bu etki pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Bilgi uygulaması, yapısal sermayeyi %,62,9 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,629$). Model 4d testi sonucuna göre çalışmanın “Bilginin dönüşümü (BD), yapısal sermaye (YS) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H4d)” desteklenmektedir.

Model 5 kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda yapısal sermaye (YS) ve örgütsel çeviklik (ÖÇ) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri= $0,000<0,05$) görülmektedir ve pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Yapısal sermaye değişkeni, örgütsel çevikliği %54,8 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,548$). Model 5 testi sonucuna göre çalışmanın “Yapısal sermaye (YS), örgütsel çeviklik (ÖÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H5)” desteklenmektedir.

Model 5a kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda yapısal sermaye (YS) ve müşteri çevikliği (MÇ) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri= $0,000<0,05$) görülmektedir ve pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Yapısal sermaye değişkeni, müşteri çevikliğini %54,8 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,548$). Model 5a testi sonucuna göre çalışmanın “Yapısal sermaye (YS), müşteri çevikliği (MÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H5a)” desteklenmektedir.

Model 5b kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda yapısal sermaye (YS) ve operasyonel çeviklik (OPÇ) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri= $0,000 < 0,05$) görülmektedir ve pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Yapısal sermaye değişkeni, operasyonel çevikliği %43,4 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,434$). Model 5b testi sonucuna göre çalışmanın “Yapısal sermaye (YS), operasyonel çeviklik (OPÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H5b)” desteklenmektedir.

Model 5c kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda yapısal sermaye (YS) ve ortak/partner çevikliği (ORÇ) arasında kurulan modelin anlamlı olduğu (P değeri= $0,000 < 0,05$) görülmektedir ve pozitif yönde bir etkiye sahiptir. Yapısal sermaye değişkeni, ortak/partner çevikliği %43,4 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,434$). Model 5c testi sonucuna göre çalışmanın “Yapısal sermaye (YS), ortak/partner çevikliği (ORÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H5c)” desteklenmektedir.

Model 6 kapsamında yapılan regresyon analizi sonucunda yapısal bilgi süreçleri (YBS) ve örgütsel çeviklik (ÖÇ) arasında kurulan model anlamlıdır (P değeri= $0,000 < 0,05$). Yine yapısal bilgi süreçleri (YBS), örgütsel çevikliği (ÖÇ) pozitif yönde etkilemekte ve yapısal bilgi süreçleri değişkeni, örgütsel çevikliği %44,2 olarak açıklamaktadır ($R^2=0,542$). Model 3 testi sonucuna göre çalışmanın “Yapısal Sermaye (YS), Örgütsel Çeviklik (ÖÇ) üzerinde pozitif ve anlamlı etkiye sahiptir. (H6)” hipotezi desteklenmektedir.

Sonuç

Günümüzde küreselleşmenin yaşattığı yeni rekabet ortamında, örgütlerin varlığını koruyabilmesi için bilgi çok önem taşımaktadır.

Örgütler, bilgiyi yönetebilmek için bilginin elde edilmesi, saklanması, yorumlanması ve uygulanması aşamalarını göz önünde bulundurmalıdır.

Bu aşamalarda alınacak kararlar örgütün kültürü, çalışanları, yöneticileri ve üreteceği mal veya hizmete olumlu etki edebileceği gibi olumsuz da etki edebilir. Elde edilen her bilgi örgütün yapısına ve şartlarına uymayabilir. Bu sebeple bilginin çok iyi yönetilmesi, sonrasında alınacak kararların örgütün bir bütün halinde ele alınıp uygulanması hayati önem taşımaktadır. Bu süreçleri başarıyla uygulayan örgütlerin, yaşanabilecek olan gelişmelere ve yeniliklere hazır hale gelmesini ve yapısal sermayesini güçlendirerek rekabet gücünü artırmasını sağlayacaktır.

Örgütün yaşanan tüm bu gelişmeleri uygulayabilmesi için hızlı ve esnek bir yapıda olması, diğer bir ifadeyle çevik olması gerekmektedir. Çünkü rekabette yaşanan engellerin aşılabilmesi veya üstünlük sağlanabilmesi için beklenmeyen fırsatlar ve tehditler karşısında anlık kararlar alıp değişiklik yapmak zorunlu hale gelebilmektedir. Alınan bu kararları hızlı bir şekilde uygulamaya geçirebilmesi, işletmeye örgütsel çeviklik gibi önemli bir yetenek kazandırmaktadır.

Bu çalışmada yapısal bilgi süreçleri (YBS) hem örgütsel çeviklik (ÖÇ) hem de yapısal sermayeye (YS) ile olan ilişkilerinin ve etkilerinin olup olmadığı aynı zamanda yapısal sermaye (YS) nin örgütsel çeviklik (ÖÇ) ile olan ilişkisi ve etkileri araştırılmıştır. Yapılan korelasyon ve regresyon analizleri sonucunda kurulan tüm hipotezler desteklenmiştir.

Gold vd. (2001) *“Bilgi Yönetimi: Bir Örgütsel Yetenekler Perspektifi”* konusu üzerine yaptığı çalışmada, bilgi yönetimi ile örgütsel yeteneklerin yapısal sermaye üzerinde pozitif etkisinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Çalışma bu örnek ile benzerlik göstermektedir.

Tallon ve Pinsonneault (2011) *“Stratejik Bilgi Teknolojileri Uyumluluğu ile Örgütsel Çeviklik Arasındaki Bağlantı Üzerine Rekabet Perspektifleri: Arabuluculuk Modelinden Öngörüler”* konusu üzerine yaptığı çalışmada, bilgi yönetimi süreçlerinin örgütsel çeviklik üzerinde pozitif etkisinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Dolayısıyla bu çalışmalar ile yaptığımız araştırma arasında benzer önermeler taşımaktadır.

“Bilgi Teknolojilerinin Benimsenmesi ile Örgütsel Atiklik Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma” konusu üzerine yaptığı çalışmada İşcan ve Karabey (2006), bilgi teknolojileri ile örgütsel atiklik arasında anlamlı bir ilişki olduğunu sonucuna ulaşmıştır. Yapmış olduğumuz çalışma ile karşılaştırıldığında benzerlikler taşıdığı görülmektedir.

Hipotez sonuçları doğrultusunda, bilginin yapılandırılarak dikkatli bir şekilde yönetilmesi, yapısal sermayenin ve örgütsel çevikliğin kazanılmasının vazgeçilmez unsurları arasında yer aldığı görülmektedir. Başarılı bir bilgi yönetimi için örgütün, değerlerini, hedef ve stratejilerini ve çalışanların performanslarını ön planda tutarak gerçekleştirmekle mümkün olabilmektedir. Bu durum örgütün iş performansını ve sektördeki yerini belirlemektedir. Dolayısıyla örgütün sahip olduğu yetenekleri geliştirmesine, örgütsel çeviklik kazanıp elde edeceği fırsatları en iyi şekilde değerlendirmesine imkan sağlamaktadır. Buna bağlı olarak, bilgi yönetiminin sağlanması

ve örgütsel çevikliğin kazanılması ile örgütün yapısal sermayeye olan etkileri göz önüne bulundurulduğunda bu süreç örgütler tarafından olumlu karşılanmakta ve uygulanmaktadır.

Çalışma, örgütlere, yöneticilere ve çalışan personellere bilgi kaynağı olmasının yanı sıra, gelecekte yapılacak benzer araştırmalara ışık tutacaktır. Diğer sektörler gibi sağlık kurumlarının da dikkate alması gereken konu, özellikle sürekli gelişen ve değişen bilginin insan hayatına etki etmesinden dolayı çok dikkatli bir şekilde yönetilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, sağlık alanındaki yeniliklerin takip edilerek örgütsel yeteneklerinin artırılması ve çevik bir yapı oluşturulması ile örgütün performansında belirgin bir artış yaşanacağı görülmektedir.

Yapısal sermayeye, yapısal bilgi süreçleri ile örgütsel çevikliğin diğer sektörlerde ve farklı örneklem üzerinde araştırma yapılarak hem sektörel hem de bölgesel açıdan bilime ve literatüre çeşitli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Akhtar, P., Khan, Z., Tarbac, S., Jayawickrama, U. (2018). The Internet of Things, Dynamic Data and Information Processing Capabilities, and Operational Agility. *Technological Forecasting & Social Change*. 136, 307-316. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.04.023>

Akkaya, B., Tabak, A. (2018). Örgütsel Çeviklik Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *İş ve İnsan Dergisi*. 5(2), 185-206. DOI: 10.18394/iid.439184

Alavi, M., Leidner, D. E. (2001). Knowledge Management And Knowledge Management Systems: Conceptual Foundations And Research No.s, MIS Quarterly. 25(1), 107-136. DOI: 10.2307/3250961

Altındış, S. (2010). Bilgi Yönetimi Uygulamalarının Hasta Güvenliğine Katkısı: Kavramsal Bir Çerçeve. Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi. 15(3). 325-352. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/sduiibfd/issue/20826/223005>

Atak, M. (2011). Örgütsel Bilginin Yönetimi ve Öğrenen Organizasyon Yazınındaki Yeri. İş, Güç Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi. 13(2), 157-175. DOI: 10.4026/1303-2860.2011.0178.x

Atılgan, D. (2009). Bilgi Yönetimi Kavramı ve Gelişimi. Türk Kütüphaneciliği Dergisi. 23(1). 201-212. Erişim Adresi: <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/467>

Avcı, U., Avcı, M. (2004), Örgütlerde Bilginin Önemi ve Bilgi Yönetimi Süreci, Mevzuat Dergisi. 23(1), 469-474. Erişim Adresi: <http://www.mevzuatdergisi.com/2004/02a/01.htm>

Bailey, C., Clarke, M. (2000). How do Managers Use Knowledge About Knowledge Management, Journal of Knowledge Management. 4(3), 235-243. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1108/13673270010350039>

Baki, B. (2003). 21. yüzyılın üretim paradigması: çevik üretim. İktisadi İdari Bilimler Dergisi. 17(1-2). 291-305. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/atauniiibd/issue/2685/35262>

Barutçugil, İ. (2002), Bilgi Yönetimi, Kariyer Yayıncılık, İstanbul.

Barve, A. (2010). Impact of Supply Chains Agility on Customer Satisfaction. International Conference on E-business, Management and Economics IPEDR. 3, p. 325-329. Erişim Adresi: <http://www.ipedr.com/vol3/66-M10064.pdf>

Bowyer, J., Murpy, A., Bortini, P., Garcia, G. R. (2000). Organisational Management T Kit. s. 1-34. Erişim Adresi: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/t-kit-1-organisational-management>

Bhatt, G. D. (2001). Knowledge Management in Organizations: Examining The Interaction Between Technologies, Techniques, and People, Journal of Knowledge Management. 5(1), 68-75. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1108/13673270110384419>

Chen, X. (2012). Impact Of Business Intelligence And it Infrastructure Flexibility On Competitive Advantage: An Organizational Agility Perspective. Degree of Doctor Thesis. Erişim Adresi: <https://pdfs.semanticscholar.org/a518/6d790d36f753d8136607d0779c1e4e9c0cfe.pdf>

Çakar, N. D., Yıldız, S., Dur, S. (2010). Bilgi Yönetimi ve Örgütsel Etkinlik İlişkisi: Örgüt Kültürü ve Örgüt Yapısının Temel Etkileri. Ege Akademik Bakış Dergisi. 10(1), 71-93. DOI: 10.21121/eab.2010119649

Çapar, B. (2005). Bilgi: Yönetimi, Üretimi ve Pazarlaması. Erişim Adresi: <http://kaynak.unak.org.tr/bildiri/unak05/u05-8.pdf>

Detlor, B. (2010). Information Management, International Journal of Information Management. 30(2), 103-108. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2009.12.001>

Du, R., Ai, S., & Ren, Y. (2007). Relationship between knowledge sharing and performance: A survey in Xi'an, China. *Expert systems with Applications*, 32(1), 38-46. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1016/j.eswa.2005.11.001>

Eren, E., Akpınar, S. (2004). Yapısal Sermayenin İşletme Performansı Üzerindeki Etkilerinin Araştırılması. *Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22(6), 9-17. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.14783/maruoneri.678473>

Gold, H.A., Malhotra, A., Segars, A. H. (2001). Knowledge Management: An Organizational Capabilities Perspective. *Journal of Management Information Systems*. 18(1), 185-214. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1080/07421222.2001.11045669>

Göksel, A. B., Baytekin, E. P. (2008). Bilgi Toplumunda İşletmeler Açısından Önemli Bir Zenginlik: Entelektüel Sermaye - Halkla İlişkiler Perspektifinden Bir Değerlendirme-. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Hakemli Dergisi*. 31, s. 81-88. Erişim Adresi: <https://arastirmax.com/en/publication/istanbul-universitesi-iletisim-fakultesi-dergisi/32/1/bilgi-toplumunda-isletmeler-acisindan-onemli-bir-zenginlik-entelektuel-sermaye-halkla-iliskiler-perspektifinden>

Gülseçen, S. (2014). Bir Değer Olarak Bilgi ve Bilginin Yönetimi. *Türk Kütüphaneciliği*. 28(1), 62-68. Erişim Adresi: <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/2396>

İşcan, F. Ö., Karabey, N. C. (2006). Bilgi Teknolojilerinin Benimsenmesi ile Örgütsel Atiklik Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi*

Dergisi. 26, 1-17. Erişim Adresi:
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/erciyesiibd/issue/5883/77832>

Karahan, A., Yılmaz, H. (2010). Öğrenen Örgüt ve Bilgi Yönetimi İlişkisi: Afyonkarahisar İlinde Bulunan Hastane Yöneticileri Üzerine Bir Araştırma. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi, 5(1), 147-174. Erişim Adresi:
<http://kutuphane.dogus.edu.tr/mvt/pdf.php?pdf=0009342>

Kasap, C., Peker, D. (2009). Çevik Üretim: Otomotiv Ana Sanayinde Faaliyet Gösteren Bir İşletmenin Çevikliğinin Ortaya Konmasına Yönelik Bir Araştırma. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi. 8(27), 57-78. Erişim Adresi:
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/esosder/issue/6141/82402>

Kim, J.-Y., Moon, J., Han, D. & Tikoo, S. (2004). Perceptions of justice and employee willingness to engage in customer-oriented behavior. *Journal of Services Marketing*. 18(4), 267-275. DOI: 10.1108/08876040410542263

Navarro, C. G. J., Acosta, S. P., Wensley, K. P. A. (2016). Structured Knowledge Processes and Firm Performance: The Role of Organizational Agility. *Journal of Business Research*. 69(5). 1544-1549. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2015.10.014>

Öğüt, A. (2012). *Bilgi Çağında Yönetim*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Özdemirci, A., Aydın, C. (2008). Kurumsal Bilgi Kaynakları ve Bilgi Yönetimi, *Türk Kütüphaneciliği*. 22(1), 59-81. Erişim Adresi: <http://www.tk.org.tr/index.php/TK/article/view/58>

Sharma, S. K., Wickramasinghe, N., Gupta, J. N. D. (2005). Creating Knowledge-Based Healthcare Organizations. Hershey, PA: Idea Group Publishing,

Tallon, P. P., Pinsonneault, A. (2011). Competing Perspectives on The Link Betweenstrategic Information Technology Alignmentand Organizational Agility: Insights From Amediation Model. MIS Quarterly. 35, 463-486. Doi: 10.2307/23044052

Toraman, C., Abdioğlu, H., İşgüden, B. (2009). İşletmelerde İnovasyon Sürecinde Entelektüel Sermaye ve Yönetim Muhasebesi Kapsamında Değerlendirilmesi. Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi. 11(1), 91-120. Erişim Adresi: <https://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/AKU/1312#sthash.BbtExsGF.dpbs>

Ustasüleyman, T. (2008). Çevikliğin İşletme Performansına Etkisine Yönelik Yapısal Bir Model Önerisi. Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 10 (2), 161-178. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/gaziuiibfd/issue/28328/301044>

Yıldız, S. (2010). Entelektüel Sermaye Teori ve Araştırma. İstanbul: Türkmen Kitapevi.

Yılmaz, B., Şahin, İ. E., Güler, E. (2005). Bilgi Çağında Entelektüel Sermaye Anlayışının Muhasebe Bilgi Sistemi Açısından Değerlendirilmesi. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi. 8(1-2), s. 91-100. Erişim Adresi: <http://sbmyod.selcuk.edu.tr/sumbtd/article/view/123>

Yılmaz, Y. (2006). Entelektüel Sermaye Yönetiminde Yeni Bir Sistem: Bilgi Bilançosu. Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi. 21(1), 511-526. Erişim Adresi: <http://hdl.handle.net/11424/1738>